

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא שאל שוחט
כבוד השופטת עינת רביד
כבוד השופט נפתלי שילה

מערערים בעמ"ש 31224-03-20 1.מזל עמותה לאימוץ בין ארצי
ומשיבים בעמ"ש 43809-03-20 2. ד' ק'
ע"י עו"ד שוהם סלומון

מערערת בעמ"ש 43809-03-20 א' ש'
ומשיבה בעמ"ש 31224-03-20 ע"י עו"ד ורד פרי

משיבה ומערערת שכנגד
בעמ"ש 31224-03-20 ע' נ'
ומשיבה בעמ"ש 43809-03-20 ע"י עו"ד אבי אלרום ואסף אלרום

נגד

המשיבים בשני הערעורים 1. ד' ש'
ע"י עו"ד אילן סובל
2. מדינת ישראל, משרד הרווחה והשירותים החברתיים
ע"י עו"ד אורנה פורגש

פסק דין

השופט נפתלי שילה:

לפנינו ערעור על פסק דינו של ביהמ"ש לענייני משפחה מיום 7.2.20 (כב' השופט שמואל בר יוסף בתמ"ש 48850-06-12) שחייב את המערערים בעמ"ש 31224-03-20 וכן את המערערת שכנגד והמשיבה 2, לשלם למערערת בעמ"ש 43809-03-20 פיצויים בגין נזקים שנגרמו לה עקב אימוץ שכשל, סך של 973,389 ₪ (כולל שכ"ט עו"ד).

א. רקע עובדתי

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 .1 בשנת 2003 פנתה המערערת בעמ"ש 43850-03-20 (להלן: **האם המאמצת או ד'ש'**)
2 למערערת 1 בעמ"ש 31224-03-20 (להלן: **העמותה**) שעוסקת באימוץ ילדים מאוקראינה,
3 על מנת לאמץ ילד. המערער 2 בעמ"ש 31224-03-20 (להלן: **ד'**) היה סמנכ"ל העמותה וניהל
4 את עניינה בארץ בעוד אחיו שהיה מנכ"ל העמותה, טיפל בעניינה באוקראינה.
5
- 6 .2 ביום 18.11.03 חתמה האם המאמצת על הסכם עם העמותה על מנת שתבצע את כל
7 הפעולות הנדרשות בכדי שהיא תוכל לאמץ ילד מאוקראינה בתמורה לתשלום של 20,000
8 דולר ארה"ב.
9
- 10 .3 לאחר שההסכם נחתם, נשלחה האם המאמצת לביצוע אבחון פסיכולוגי במכון פילת (להלן:
11 **האבחון**). בסיכום האבחון שנערך ביום 26.11.03 נאמר על האם המאמצת בין היתר כי היא:
12
13 **"אישה רגשית ותלותית... ד' ש' נותרה לא עד הסוף בוגרת כתוצאה מהקשר התלותי עם**
14 **האם וללא הנחייה של פסיכולוג/ית או עובד סוציאלי/ת תתקשה. היא יכולה להיות אימא**
15 **טובת לב ומשתדלת, חמה ואוהבת, אבל מטיפוס של "אחות גדולה" ומחפשת מישהי**
16 **לחלוק אתה את חייה. כדי שתיטיב למלא תפקיד של אם – ההנחיה והייעוץ חשובים. כך**
17 **שהמלצה לגביה היא חיובית עם הסתייגות – נדרש ליווי"**.
18
- 19 האם המאמצת קיבלה ציונים של 4 ו – 5 מתוך 9 בפרמטרים השונים שנבדקו ע"י מכון
20 פילת שכללו כושר שיפוט, עמידה בתסכול, קבלת אחריות ובגרות.
21
- 22 .4 המערערת שכנגד בעמ"ש 31224-03-20 שהיא עובדת סוציאלית (להלן: **העו"ס**) נשכרה ע"י
23 העמותה להכין חוות דעת פסיכוסוציאלית אודות האם המאמצת (להלן: **חוות הדעת**)
24 ובחוות הדעת מיום 20.11.03 היא קבעה בין היתר כי:
25
26 **"הגב' ד' ש' מבטאת רמה גבוהה בתחום הרגשי. הנ"ל הינה בריאה בנפשה ובעלת יכולת**
27 **כלכלית לדאוג לצורכי הילדה... ד' ש' בעלת יכולת תובנה ורמה גבוהה של אחריות, היא**
28 **כמהה להעניק חום ואהבה לילדה משלה, ואין לי ספק באשר ליכולת ההורית שלה. לאור**
29 **האמור לעיל, הריני רואה בגב' ד' ש' כשירה להורות מאמצת, וממליצה בחום רב להיותה**
30 **כשירה לאם מאמצת"**.
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 ביום 17.3.04 טסה האם המאמצת לאוקראינה, שם נפגשה עמה נציגת העמותה והם נסעו
2 לבית יתומים שבו שהתה המערערת בעמ"ש 43809-03-20 (להלן: **הקטינה או א'**) והאם
3 המאמצת פגשה את הקטינה. ביום 26.3.04 נתן ביהמ"ש באוקראינה פסק דין שהתיר את
4 אימוץ הקטינה ע"י האם המאמצת. בפסק הדין נאמר שהקטינה נולדה ביום 1.4.00 והיא
5 נמצאה נטושה ברחוב ביום 12.11.02 והועברה לבית יתומים. צוין שלקטינה עיכוב
6 התפתחות שפתית. סמוך לאחר מכן, האם המאמצת והקטינה טסו לישראל.
7
8 האם המאמצת התפטרה מעבודתה על מנת להקדיש את כל זמנה לטיפול בקטינה ואולם
9 היא התקשתה להתמודד עם גידולה. העו"ס ערכה שני ביקורי בית אצל האם המאמצת,
10 הראשון כחודש לאחר הגעתה לישראל (ביום 30.4.04) והשני כשבעה חודשים לאחר מכן
11 (ביום 28.11.04). בדו"ח הביקורים נאמר שהקטינה נמצאת באי שקט והאם המאמצת
12 היתה חסרת אונים בכל הקשור לטיפול בקטינה. צוין שלאחר התייעצות עם השירות למען
13 הילד, הוסכם על הכנסתה של מטפלת על מנת שתדריך ותסייע לאם המאמצת בטיפול
14 בקטינה ובעקבות הסיוע, המצב השתפר.
15
16 לאחר תקופה שנראה היה שהקטינה משתלבת בבית האם המאמצת, פרצו עימותים
17 אלימים בין האם המאמצת לקטינה וביום 17.7.06 השכנים הזעיקו את המשטרה לאחר
18 ששמעו את הקטינה צועקת שהאם המאמצת חונקת אותה. בעקבות כך, הקטינה הוצאה
19 ביום 17.7.06 מבית האם המאמצת והועברה למשפחת קלט לשבוע. לאחר חזרתה לבית
20 האם המאמצת, המצב החמיר. ביום 27.7.06 האם המאמצת פנתה לשירות למען הילד
21 ושאלה כיצד ניתן לבטל את צו האימוץ. התקיימה וועדת החלטה שהתרשמה שהקטינה
22 בסיכון והאם המאמצת רצתה להוציא את הקטינה מביתה לאלתר. הוועדה התרשמה
23 **"מדחייה רגשית קשה והדדית, כאשר הילדה מסרבת בכל תוקף להישמע לאם ולשוחח**
24 **אתה... נראה כי אין קשר רגשי ביניהן והן עוינות אחת את השנייה"**.
25
26 ביום 2.8.06 האם המאמצת חתמה על הסכמה להוציא את הקטינה מביתה למעון. באותו
27 יום התקיים בשירות למען הילד דיון חירום שבו צוין כי **"כבר באבחון הראשוני ראו יכולות**
28 **הוריות נמוכות"**. הקטינה הועברה לבית ילדים וביום 6.8.06 חתמה האם המאמצת על
29 הסכמה שהקטינה תאומץ.
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 בדו"ח הפסיכולוגי שנכתב ביום 4.12.06 ע"י הפסיכולוגית של המוסד שבו שהתה הקטינה
2 נאמר ביחס למצב הקטינה כי "חווית הנטישה וההתעללות בה במישור זה היא מרכזית
3 בעולמה הפנימי... נכון להיום א' אינה ברת אימוץ מבחינה רגשית".
4
- 5 בדיון שנערך בשירות למען הילד ביום 6.12.06 אמרה המפקחת על האימוץ הבין ארצי הגב'
6 נ' ט' (להלן: ט') כי: "מיניתי וועדת חקירה על כך שהגיעה ילדה בת ארבע בלי אבחון".
7 בישיבה נוספת שנערכה ביום 18.3.07 בשירות למען הילד נאמר שנציגת העמותה שפגשה
8 לראשונה את האם המאמצת באוקראינה אמרה שהיא לא היתה צריכה לאמץ היות שהיא
9 "אישה מבוגרת שחיה עם עצמה ולא ידעה מה לעשות עם הילדה".
10
- 11 במשך השנים מאז שהאימוץ כשל, הקטינה שהתה במוסדות שונים והיתה חשופה לפגיעות
12 פיזיות מצד ילדים ואף עברה תקיפה מינית. היא חוותה בדידות חברתית ולא נמצאה לה
13 אפילו משפחה מארחת קבועה.
14
- 15 ביום 26.6.12 הקטינה, באמצעות האפוטרופסית שמונתה לה, הגישה תביעה לפיצויים בגין
16 נזקי גוף כנגד האם המאמצת, העמותה והמדינה. לאחר מכן, הקטינה תיקנה את תביעתה
17 והוסיפה נתבעים נוספים, את ד' ואת העו"ס (להלן כולם: הנתבעים).
18
- 19 הקטינה טענה שהנתבעים עוולו כלפיה בעולת הרשלנות והפרו חובות חקוקות. לטענתה,
20 האם המאמצת עוולה כלפיה כשנטלה במודע את הסיכונים הכרוכים באימוץ והיא הפרה
21 את חובת הזהירות כלפיה, שעה שלא התעניינה בשלומה במשך 12 שנים לאחר כישלון
22 האימוץ. לדבריה, העו"ס התרשלה בכתיבת ההמלצה לאימוץ שעה שהתעלמה מהאבחון
23 שנעשתה בניגוד לכללים והיא אף התרשלה בעריכת הדוחות לאחר האימוץ. הקטינה טענה
24 שגם העמותה התרשלה שעה שקבעה שהאימוץ הוא לטובתה ובכך שההמלצה לא נערכה
25 בהתאם לכללים ושלא ניתן לאם המאמצת ליווי, וד' אחראי לעוולות כאורגן של העמותה.
26 בנוסף טענה הקטינה שהמדינה התרשלה בכך שלא עמדה על כך שהעמותה תפעל כמתחייב
27 בדין ולא בדקה כראוי את המסמכים שהועברו לה ע"י העמותה.
28
- 29 הקטינה טענה שנגרמה לה נכות בשיעור של 30% עקב מחדלי הנתבעים ויש לחשב את
30 הפיצויים המגיעים לה על פי השכר הממוצע במשק וכן לפצותה עבור טיפולים נפשיים,
31 עלות תואר ראשון וכן נזק לא ממוני בסך של שני מיליון ₪.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1
2 15. הנתבעים טענו שלא תתכן רשלנות של הורה מאמץ, כשם שבוטלה העילה של "חיים
3 בעוולה". לטענתם, אילו הקטינה היתה נשארת בבית היתומים באוקראינה מצבה היה
4 חמור בהרבה. העמותה לא התרשלה והסתמכה על האבחון ועל חוות הדעת. העו"ס טענה
5 שלא נטען כנגדה דבר בתביעה למעט היותה שלוחה של העמותה ומכון פילת קבע שהאם
6 המאמצת ראויה לאימוץ. לדבריה, היא פעלה לפי הכללים המקצועיים המקובלים ולא ניתן
7 לייחס לה כל עוולה נזיקית. המדינה טענה גם, שחובתה לקיים פיקוח פסיכי בלבד על
8 העמותות ואין לה כל חבות כלפי הקטינה. כמו כן, הנתבעים טענו שהנכות שנקבעה לקטינה
9 היא רק 10% ולכן לכל היותר יש לפסוק לה פיצוי גלובלי ובגין הנזק הלא ממוני אין מקום
10 לפסוק סכום שעולה על כמה עשרות אלפי ש"ח, במיוחד שעה שהקטינה אמורה להתגייס
11 לצה"ל בפרופיל 97.
12
13 16. ביהמ"ש קמא קיבל את התביעה כנגד העמותה, ד', העו"ס והמדינה ודחה את התביעה כנגד
14 האם המאמצת (להלן: פסה"ד). נפסקו לקטינה פיצויים בסך של 793,389 ש"ח ושכ"ט עו"ד
15 בסך של 180,000 ש"ח, כאשר העמותה וד' חויבו ב – 55% מהפיצוי, העו"ס ב – 35% והמדינה
16 ב – 10%.
17
18 17. העמותה, ד', העו"ס ואף הקטינה ערערו על פסק הדין. במסגרת הדיון בערעור, הוסכם
19 "לשחרר" את המדינה ולוותר על הטענות בנוגע לגובה האחריות שהוטלה עליה.
20
21 **ב. תמצית פסק הדין**
22
23 1. אימוץ, להבדיל מהולדה, הוא יציר המשפט ולמאמץ ולמאומץ עומדת הזכות לצפות
24 שהפעלת הסדרי האימוץ תיעשה באופן תקין וראוי. חובת מי שעוסקים בכך לפעול באופן
25 סביר ולקיים את החבויות שנקבעו בדין בקשר לכך. סעיף 28 לה' לחוק אימוץ ילדים
26 תשמ"א – 1981 (להלן: החוק) קובע במפורש שהפרת הוראות מסוימות שפורטו שם ביחס
27 לאימוץ בין ארצי מהווה עוולה נזיקית ופקודת הנזיקין (נוסח חדש) תחול עליה. מכאן,
28 שהמחוקק קבע במפורש שקיימת עילת תביעה ככל שאירעה עוולה נזיקית בהליכי האימוץ.
29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 חבות האם המאמצת - לא הוכחה עילת תביעה כנגדה. האם המאמצת עשתה כל שלא לידה
2 על מנת לגדל את הקטינה והיא אף התפטרה מעבודתה על מנת להקדיש את כל עתותיה
3 לטובת הקטינה ועשתה כל שביכולתה לגדלה. לכן, יש לדחות את התביעה כנגדה.
4
- 5 חבות העמותה - העמותה לא יכולה להטיל את האחריות למילוי חובותיה שנקבעו בדין, על
6 גופים מקצועיים או נותני שירותים שהיא פנתה אליהם לבחינת כשירותה של האם
7 המאמצת כגון מכון פילת או העו"ס. האחריות השילוחית מוסיפה מעוול ולא גורעת. חבות
8 השולח קיימת כאשר השלוח מבצע משימה המוטלת על השולח.
9
- 10 על פי תקנות אימוץ ילדים (בדיקת כשירות מבקש) תשנ"ח - 1998, הערכת המסוגלות של
11 האם המאמצת צריכה היתה להיערך ע"י פסיכולוג קליני והאבחון שנעשה ע"י מכון פילת
12 לא נעשה ע"י פסיכולוג קליני והדבר לא משחרר את העמותה מחבותה לפעול על פי
13 התקנות. היה עליה לוודא שהאבחון נערך כדין ע"י פסיכולוג קליני. מחדל זה מהווה
14 רשלנות והפרת חובה חקוקה.
15
- 16 חוות הדעת המסכמת שנערכה ע"י העו"ס מטעם העמותה ועל פי הזמנת העמותה, התעלמה
17 מכל הממצאים הלא מחמיאים אודות האם המאמצת שפורטו באבחון, לרבות הניקוד
18 הנמוך בפרמטרים השונים שנבדקו. בחוות הדעת לא הוזכרו אף אחד מהממצאים
19 השליליים שהתגלו באבחון אודות האם המאמצת. גם התניית האימוץ במתן ליווי כפי
20 שנקבע באבחון, לא הוזכרה כלל בחוות הדעת, שבמסגרתה המליצה העו"ס על האם
21 המאמצת בחום רב. "העמותה, באמצעות העו"ס, שיפצה ללא היכר את האבחון עד אובדן
22 קשר בין האמור בהמלצה לאימוץ לבין האמור באבחון. ההבדל התהומי בין שני המסמכים
23 מעיד על כוונת מכוון לצייר תמונה מלאכותית, שאין בינה לבין נתוני האמת כמעט ולא
24 כלום".
25
- 26 התברר מחקירת העו"ס שהיא השמיטה בכוונה מחוות הדעת שהכינה את ההיבטים
27 השליליים ביחס לאם המאמצת. לעמותה קיים תמריץ כלכלי שהאימוץ יצא לפועל
28 ושהמלצותיה של העו"ס בדבר כשירות המועמד, לא יידחו ע"י הרשויות בישראל
29 ובאוקראינה ולכן "ברי בעליל שההמלצה לאימוץ נערכה ברשלנות רבתי, תוך סילוף
30 האבחון בכל פרמטר אפשרי". העו"ס לא בדקה את הרקע החברתי והמשפחתי של האם
31 המאמצת כנדרש בחוק האימוץ. היא הסתפקה בשיחות עם האם המאמצת ועם אדם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 שהוצג כחבר שלה והיא לא טרחה לפנות כלל לשתי נשים אחרות שהאם המאמצת ציינה
2 כממליצות בטופס הבקשה שהגישה ושאפשר היה לפנות אליהן ולברר אודות מצבה
3 וכישוריה. בכך, העמותה לא קיימה את חובתה בהתאם לכללים וההנחיות המקצועיות
4 שחלות עליה. העו"ס גם לא טרחה כלל לשוחח ולו טלפונית עם מי מבני משפחתה של האם
5 המאמצת ודבריה בחוות דעתה לפיהם יש לאם המאמצת יחסים חמים עם אחיה ובני
6 משפחתה לא נבדקו כלל. העובדה שט', שהייתה המפקחת על אימוצים בין מדינתיים
7 בשירות למען הילד העידה שלא היה מקום לפסול את האם המאמצת מלאמץ את הקטינה
8 למרות הציון הנמוך שקיבלה באבחון, אינה בעלת משקל מאחר שט' אינה אובייקטיבית
9 ואין להסתמך עליה. שהרי, יש לט' תמריץ להצדיק את התנהלותה בהליך אימוץ דן, שהיא
10 הייתה אמורה לפקח עליו ולאשר את הוצאתו לפועל.
11
- 12 7. ההמלצה לאימוץ שהגישה העמותה לרשויות, לא נערכה לפי ההוראות והכללים שמחייבים
13 צירוף עמדת עובד סוציאלי ופסיכולוג נוסף. העמותה לא שמה לנגד עיניה את טובת הקטינה
14 והתאמתה לאם המאמצת אלא את האינטרס הכלכלי שלה. בעריכת ההמלצה לאימוץ,
15 העמותה התרשלה והפרה חובות חקוקות. בנוסף, על פי החוק, היה על העמותה לוודא
16 שרשות מוסמכת באוקראינה תקבע שמסירת הקטינה לאם המאמצת היא לטובת הקטינה
17 ומסמך כזה לא נמצא. על פי החוק, היה על העמותה לבקש מהרשות באוקראינה חוות דעת
18 על הקטינה ועל התאמתה לאימוץ ואף מסמך כזה לא נמצא. גם חוות דעת מטעם עו"ד
19 העמותה לפיה מולאו כל דרישות החוק לא הוגשה, למרות שקיימת חובה להגיש מסמך זה
20 ומחדלים אלו מהווים גם הם רשלנות והפרת חובות חקוקות.
21
- 22 8. על פי סעיף 28ד' לחוק, היה על העמותה לקבוע בחוות דעת מטעם העו"ס שאימוצה של
23 הקטינה הוא לטובתה. ברם, למרות חשיבותה הרבה של חוות דעת זו שתכליתה לוודא
24 שניתן להפוך את הקטינה והאם המאמצת למשפחה אחת לאחר בדיקה כוללת של כל
25 הנתונים של שתיהן, לא נערכה שום חוות דעת. "מסמך קריטי זה לא נערך... לא ניתן
26 להפריז בחומרתו של המחזל האמור, בגינו אומצה התובעת מבלי שאיש קבע מבחינה
27 מקצועית שהאימוץ דנא עולה בקנה אחד עם טובת התובעת!".
28
- 29 9. העמותה התרשלה במילוי תפקידה גם בעת שהאם המאמצת הגיעה לאוקראינה. אחרי
30 שהאם המאמצת הגיעה לבית הילדים שבו שהתה הקטינה והיא הזדעזעה ממצב הילדים
31 שם, והיא ראתה שהחזיקו אותם "כמו חיות" בצפיפות איומה והילדים היו רזים, עלובים,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 מוזנחים ומתגרדים מרוב כינים, היא אמרה לנציגת העמותה שהיא לא רוצה לקחת משם
2 את הקטינה. ברם, נציגת העמותה הפעילה עליה לחץ כבד ואמרה לה שהילדה בריאה והכל
3 בסדר. האם המאמצת אף ביקשה מנציגת העמותה לשוב לארץ ולחשוב על האימוץ ואולם
4 נציגת העמותה לחצה עליה בלי הרף ואמרה לה שהיא מוכרחה לקחת את הקטינה עכשיו
5 והופעל עליה לחץ לא מתון להחליט החלטה כה גורלית על אתר. האם המאמצת הוטעתה
6 ע"י העמותה שאמרה לה בטרם הנסיעה שמטרת הנסיעה לאוקראינה היא לפגוש את
7 הקטינה ולא לאמצה בפועל. כמו כן, האם המאמצת לא ידעה כלל שהקטינה ננטשה ברחוב
8 שנה וחצי קודם לכן ופרט מהותי זה, התברר לה רק בעת הדיון שנערך בבית המשפט
9 באוקראינה כשניתן צו האימוץ. בנוסף, התברר לאם המאמצת שהמצב הרפואי אודות
10 הקטינה שהוצג בפניה ע"י העמותה, לא היה נכון.
- 11
- 12 10. מיד לאחר מתן צו האימוץ ע"י בית המשפט באוקראינה, האם המאמצת נטלה את הקטינה
13 ונסעה אתה לקייב ללא כל ליווי מקצועי, נסיעה שארכה שש שעות, ולמרות הצרחות של
14 הקטינה והעובדה שלא היתה לאם המאמצת ולקטינה שום שפה משותפת מכל בחינה
15 שהיא, האם המאמצת שבה עמה לארץ ללא ליווי, בניגוד להמלצה באבחון.
- 16
- 17 11. העמותה התרשלה בקיום חובותיה כלפי הקטינה. אימוץ זה לא היה צריך לקרום עור
18 וגידים. לנגד עיני העמותה לא עמדה טובת הקטינה אלא רק הרצון להשלים את תהליך
19 האימוץ על מנת לקבל את התשלום עבורו. מחדלי העמותה המשיכו גם לאחר הגעת
20 הקטינה לארץ. למרות שהאבחון התנה את האימוץ בליווי לאם המאמצת, היא לא קיבלה
21 שום ליווי מקצועי עם הגעתה ארצה. רק לאחר חודשים רבים, כשנחשפו קשיים של האם
22 המאמצת, ניתן לאם המאמצת ליווי מקצועי שכלל חמישה או שישה מפגשים עם אשת
23 מקצוע למשך חודש וחצי בלבד. "לא ניתן להלוים את המחדל הנמשך לתת לאם המאמצת
24 ליווי מיד עם הגיעה ארצה, בתקופה הקשה ביותר. אילו פעלה העמותה בסבירות, היא
25 הייתה צופה את הקשיים הרבים והמצב האקוטי שנוצר וזאת בשים לה לעברה של
26 התובעת, מחד גיסא, ולנתוניה האישיים הדלים של האם המאמצת, מאידך גיסא".
27 העמותה הפרה את ההוראה שעוגנה בכללים והנחיות מקצועיות לפעולת עמותה מוכרת
28 (להלן: **הכללים**) הקובעים שעל העמותה חלה חובה להעמיד לרשות האם המאמצת סיוע
29 של עובד סוציאלי או פסיכולוג "למשך זמן סביר". העמותה אף הפרה את חובתה שעוגנה
30 בכללים, לפיה היא מחויבת לעקוב באופן שוטף אחר התקדמות האימוץ ולמנוע מצבים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 קשים כפי שאירע במקרה דנן. העמותה לא הגישה חוות דעת לאחר האימוץ ובו פירוט
2 אודות קליטת הקטינה כמתחייב בכללים.
3
- 4 .12 ניגוד העניינים שבו היתה מצויה העמותה לאור האינטרס הכספי שלה שתלוי כולו
5 בהוצאתו לפועל של האימוץ, גרם לעמותה להתרשל כלפי הקטינה ולהפר את חובותיה
6 החקוקות.
7
- 8 .13 **חבותו של ד' – ד' ניהל את פעילות עמותה בארץ והיה מעורב אישית באימוץ הקטינה. יש**
9 לראות בפעילות העמותה את פעילות ד' ולהיפך. כל מה שנקבע ביחס לרשלנות העמותה
10 והפרת חובותיה החקוקות חל גם לגביו. ד' אף לא ניסה להסתתר מאחורי האישיות
11 המשפטית של העמותה והתייחס בסיכומיו לטענות כלפי העמותה כטענות כלפיו באופן
12 אישי. למעלה מן הצורך, ניתן להרים את מסך ההתאגדות גם ביחס לעמותה.
13
- 14 .14 **חבות העו"ס – העובדה שהעו"ס היתה שלוחה של העמותה מטילה עליה אחריות אישית**
15 **בנזיקין. אחריות שלוחית לא פוטרת את השלוח מאחריות אלא מוסיפה את השלוח כמעוול**
16 **נוסף. לשלוח אין פטור מאחריות אישית בשל כך שמעשה העוולה נעשה במסגרת יחסי**
17 **שליחות. רשלנותה המרכזית של העו"ס היא בעריכת ההמלצה לאימוץ תוך התעלמות**
18 **מהאבחון. העו"ס החליטה "לשפץ" עד כדי סילוף של האבחון ולכלול בחוות דעתה רק את**
19 **החלקים החיוביים אודות האם המאמצת "בכך עיוותה העו"ס במודע את התמונה הכוללת**
20 **ואפשרה, הלכה למעשה, את הליך האימוץ שכשל". העו"ס עוולה כלפי הקטינה "ועוותה**
21 **את הדברים בכוונת מכוון", בכך שמחקה בחוות דעתה את החלקים הבעייתיים שבאבחון.**
22 **העו"ס אף השמיטה את התניית האימוץ בליווי כפי שנקבע באבחון. "העו"ס פעלה מטעם**
23 **העמותה, והיה לה אינטרס כלכלי ישיר בקידום האימוץ דנא. לפיכך, גם העו"ס פעלה**
24 **תוך ניגוד עניינים בין אינטרס אישי כלכלי שלה לבין האינטרס של התובעת והתוצאה**
25 **לנגד עינינו".**
26
- 27 .15 העו"ס לא טרחה לערוך המלצה סופית לאימוץ כמתחייב בסעיף 28ד' לחוק שקובע שיש
28 להגיש דו"ח לפיו האימוץ הוא לטובת הקטינה ובכך "הוסיפה חטא על פשע", מאחר שחוות
29 דעת זו היא בעלת חשיבות עליונה ותנאי בלעדיו אין לאימוץ בין מדינתו. העו"ס גם
30 התרשלה והפרה חובה חקוקה בכך שלא ערכה את דו"ח הביקורת במועד הנקוב בכללים
31 לאחר ביקור הבית הראשון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1
2 **חבות המדינה** – המדינה אישרה את כניסת הקטינה לארץ ללא שנערכה הבדיקה כקבוע
3 בתקנות. היא לא בדקה את המסמכים שהוגשו לה ע"י העמותה ולא פיקחה כראוי אחרי
4 פעולות שהיה על העמותה לבצע, הן לפני מתן צו האימוץ והן לאחר שהקטינה הגיעה
5 לישראל. המדינה התרשלה במילוי חובותיה והפרה את חובותיה החקוקות. אלמלא
6 מחדלים אלו, יכול שהאימוץ היה נמנע.
7
8 **הנזק** – חוות הדעת מטעם המומחית שמינה בית המשפט קבעה שהאימוץ גרם לקטינה נזק
9 מעבר לנכות שהיתה לה לפני כן וקיים קשר סיבתי בין הנזק שנגרם לקטינה לבין כישלון
10 האימוץ וזאת בעקבות חוות הנטישה החוזרת. כישלון האימוץ במקרה דנן "**לא היה רק**
11 **צפוי אלא כמעט בלתי נמנע... בשל מעשי ומחדלי הנתבעים**". היה על הנתבעים להביא
12 בחשבון את גיל הילדה, היותה בבית ילדים באוקראינה בתנאים קשים למעלה משנה ואת
13 מאפייניה של האם המאמצת. הנתבעים אחראים למחדל בכך שלא התאימו למאומץ את
14 המאמץ הראוי.
15
16 **אומצה** עמדת המומחית לפיה מחדל האימוץ הוסיף לקטינה עוד 10% נכות נפשית מעבר ל
17 – 20% שהיו לה בטרם האימוץ. מאחר שנכות של קטינים מחושבת על פי השכר הממוצע
18 במשק (10,500 ₪), הפסדי ההשתכרות שלה מגיל 20 עד גיל 67 עומדים על 317,279 ₪
19 ולסכום זה יש להוסיף עוד 12.5% בגין פנסיה ותנאים סוציאליים, דהיינו סך של 39,660
20 ₪. בנוסף, על דרך האומדנא נקבע סך של 46,450 ₪ לצורך טיפולים פסיכולוגיים למשך
21 שנה וחצי ובגין הנזק הלא ממוני נפסק סך של 400,000 ₪. סה"כ – 793,389 ₪.
22
23 **האחריות חולקה** כך שעל העמותה וד' הוטל החלק המשמעותי של האחריות בגובה של
24 55%, אחריות העו"ס נקבעה בשיעור של 35% ואחריות המדינה בגובה של 10%. בנוסף
25 נתבעים אלו חויבו בשכ"ט עו"ד בסך של 180,000 ₪.
26
27 **תמצית טענות העמותה וד' בערעורם בעמ"ש 31224-03-20**
28
29 **1.** לא היתה כל הצדקה לחייב את ד' באופן אישי בניגוד לעיקרון הבסיסי בדיני תאגידים
30 הקובע שהעמותה היא אישיות משפטית נפרדת. ד' הוא אדם פרטי חסר ביטוח, שכל חטאו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 שעבד בעמותה ופסק הדין הביא למצב שפגע בו ובמשפחתו אנושות עד כדי סיכון של אובדן
2 דירתו. קביעת ביהמ"ש קמא משמעותה ביטול מסך ההתאגדות.
3
- 4 הרמת מסך אפשרית רק כנגד חברים בעמותה ולא כנגד בעלי תפקיד או נושאי משרה. ד'
5 לא היה חבר בעמותה אלא מנהל שכיר בלבד. הוא אף הדגיש בסיכומיו, שיש להפריד בינו
6 לבין העמותה שהיא אישיות משפטית נפרדת. החובות שבדין מוטלות על העמותה ולא עליו
7 באופן אישי. טעה ביהמ"ש קמא שעה שקבע שעל פי ההסכם של האם המאמצת עם
8 העמותה מוטלת עליו חובה אישית, שעה שהוא כלל לא מוזכר בהסכם.
9
- 10 טעה ביהמ"ש קמא כשייצר עוולה חדשה של אימוץ בעוולה, שעה שנפסק שאין להכיר
11 בעוולה של "חיים בעוולה". קיים קושי לקבוע שקיימת חובת זהירות מושגית של העמותה
12 כלפי המאומץ וקיים קושי בקביעת קשר סיבתי, מאחר שלא העמותה היא זו שנטשה את
13 הקטינה. במקרה דנן הוכח שמצבה של הקטינה בעקבות האימוץ טוב יותר ממצבה אלמלא
14 אומצה. אילו התובעת היתה ממשיכה לחיות בבית היתומים באוקראינה מצבה היה גרוע
15 יותר ממצבה בארץ ועדיף היה לה לגדול במוסדות בישראל מאשר בבית ילדים באוקראינה.
16 גם המומחית אישרה שאם הקטינה היתה נשארת בבית היתומים באוקראינה נכותה היתה
17 עולה ומגיעה ל – 25% ולכן ברור שהאימוץ רק היטיב עמה. ביהמ"ש טעה כשקבע שההנחה
18 שהקטינה לא היתה מאומצת כלל לולי האם המאמצת היתה מאמצת אותה היא
19 ספקולטיבית. ברור שלאור גילה של הקטינה באותה עת (בת ארבע) והעובדה שבמשך יותר
20 משנה אף אחד לא התעניין באימוצה כשהתה בבית הילדים באוקראינה, סיכוייה לאימוץ
21 ע"י אדם אחר היו בלתי סבירים. האם המאמצת בחרה אותה למרות שהייתה בת ארבע,
22 רק בגלל הוראת הדין שקובעת שלא ניתן לאמץ קטין כשפער הגילים בינו למאמץ עולה על
23 48 שנים. כמו כן, ביהמ"ש ביטל למעשה את הצורך בקשר סיבתי בין עוולת הפרת החובה
24 החוקית לבין הנזק ובכך טעה.
25
- 26 ביהמ"ש קמא הפך הוראות בחוק האימוץ לעוולות נזיקין בניגוד לדין והרחיב את חזית
27 התביעה. בתביעת הקטינה, לא צוינו החובות החקוקות שלטענתה הופרו. סעיף 28 לה' לחוק
28 מונה רשימה סגורה של הוראות שהפרתן תהווה עוולה נזיקין. ביהמ"ש קמא קבע
29 שהמערערים הפרו חובות נוספות שלא מפורטות ברשימה סגורה זו ובכך שגה.
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

5. תפקיד העמותה מצומצם. אין לה סמכות לאשר או לפסול כשירות של מועמד. תפקידה רק לאסוף נתונים ולהציגם בפני הרשויות המוסמכות. הן על פי האבחון והן על פי חוות הדעת של העו"ס, האם המאמצת היתה כשירה לאימוץ. לאור ההערכות החיוביות של אנשי המקצוע, אסור היה לעמותה לפסול את האם המאמצת מאימוץ. מלוא הנתונים הועברו למדינה ולרשות המוסמכת באוקראינה ושניהם אישרו את האימוץ. לכן, העמותה לא התרשלה ולא הפרה חובות חקוקות. השירות למען הילד עבד עם מכון פילת במשך זמן רב והסתמך עליו ולכן אף במקרה דנן העמותה כלל לא התרשלה שעה שהסתמכה על האבחון.
- 8
6. העמותה פנתה לעו"ס אשר הכינה את הדו"ח באופן עצמאי ומקצועי ללא מעורבות של העמותה. העו"ס לא היתה עובדת של העמותה ולעמותה לא היתה כל יכולת לבקר את הערכתה המקצועית ולסתור אותה. גם אם העו"ס התרשלה, אין בכך כדי לחייב את העמותה. העו"ס היתה קבלן עצמאי של העמותה ורשלנותה לא מחייבת את העמותה. לא הוכח כלל שהעמותה ביקשה מהעו"ס להטות או לסלף את ממצאי בדיקתה. ט' העידה שבדוחות שהוגשו לה, לא היה דבר שהיה יכול לפסול את האם המאמצת מאימוץ וטעה ביהמ"ש שעה שקבע שאין לקבל את עדותה והיא אינה אובייקטיבית ומקצועית. מדובר בעדה שהיתה מפקחת ארצית לאימוץ בין ארצי והיה מקום לתת משקל רב לעדותה.
- 17
7. העמותה לא היתה צריכה לבדוק את התאמת האם המאמצת לקטינה והסמכות לקבוע זאת נתונה באופן מלא לרשויות באוקראינה שרק הן מחליטות איזה ילד יימסר להורה מאמץ. מסוגלות הורית אף פעם לא נבחנת ביחס לילד ספציפי אלא באופן עקרוני לגבי המאמץ.
- 21
- 22
8. לא הוכח שהעמותה הטעתה את האם המאמצת ביחס למצבה הרפואי של הקטינה או שהפעילה עליה לחץ לאמץ את הקטינה. טעה גם ביהמ"ש קמא, שעה שקבע שקיימת חובה על העמותה ללוות את האם המאמצת מעבר לעריכת שני ביקורי בית לאחר האימוץ וביקורים אלו בוצעו.
- 26
- 27
9. לא היה ניתן לצפות את נטישת האם המאמצת. האם המאמצת טיפלה וגידלה את הקטינה בביתה במשך שנתיים והקטינה התפתחה היטב מבחינה שפתית ומבחינה חברתית. אם נגרם לקטינה נזק, הוא נגרם כתוצאה מהפגיעות שחוותה במוסדות שאליהם היא הועברה לאחר שעזבה את בית האם המאמצת ואין להם כל קשר לעמותה.
- 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
10. היה על ביהמ"ש להטיל את מירב החבות על האם המאמצת אשר נטשה את הקטינה לאחר שנתיים. לא יעלה על הדעת שהיא יצאה פטורה מכל אחריות ולעומת זאת, מירב האחריות הוטלה על העמותה וד'. אם לא נפל פגם בפועלה של האם המאמצת, כיצד ניתן לקבוע רשלנות של העמותה שגרמה להשמת הקטינה בידיה?
11. טעה ביהמ"ש קמא שעה שייחס לעו"ס רק 35% מהחבות, שהרי היא היתה אשת המקצוע שהיתה אחראית על ביצוע ההערכה לאם המאמצת. רשלנות העמותה לא יכולה לעלות על שיעור הרשלנות של העו"ס שחוות דעתה הביאה לאימוץ. טעה גם ביהמ"ש קמא כשייחס למדינה אחריות בשיעור של 10% בלבד, שעה שהיה על המדינה לא לאשר את האימוץ על בסיס אותן הערכות וחוות דעת.
12. יש לבטל את חיובם של המערערים לשלם פיצוי ולחילופין לקבוע שחלקם באחריות הוא מינורי ביותר ולפטור כליל את ד' מאחריותו האישית. כמו כן, הסכום שנפסק בהיקף של כ- 750,000 ₪ למי ששיעור נכותו הוא 10% בלבד הוא מופרז, קל וחומר שעה שהקטינה השתלבה בחברה וגויסה לצה"ל בפרופיל 97 ואף לאור העובדה שהיתה לה כבר נכות קודמת בשיעור של 20%. טעה גם ביהמ"ש שעה שדחה את הבקשה לערוך לקטינה חוות דעת עדכנית, עקב חלוף הזמן מחוות הדעת הראשונה ובכך נמנע מהמערערים להוכיח שמצבה השתפר והגנתם נפגעה. פסיקת סך של 400,000 ₪ בגין נזק לא ממוני כשיעור הנכות הוא רק 10%, חורג באופן קיצוני מהפסיקה.
13. טעה ביהמ"ש קמא כשחישב את הפיצוי לקטינה לפי גובה השכר הממוצע במשק, כאשר ברור שלאור נכותה הקודמת בשיעור של 20%, בסיס השכר שהיה צריך לחשב לפיו נמוך באופן משמעותי מהשכר הממוצע במשק. לא היה גם מקום לפסוק פיצוי בגין טיפולים פסיכולוגיים והמומחית העידה שהקטינה תזדקק לטיפולים שנה או שנתיים ולכן אין כל בסיס לטענה שיש לפסוק סכום גבוה יותר בגין רכיב זה. מה גם, שלא הוכח שלא ניתן לקבל טיפולים אלו בקופת החולים. גם שכר הטרחה שנפסק גבוה מהמקובל.
14. ביחס לטענות הקטינה בערעורה לפיהן יש להגדיל את גובה הפיצוי, נטען שהפסיקה שאליה מפנה ב"כ הקטינה, שבמסגרתה נפסקו פיצויים משמעותיים בגין נזק לא ממוני, לא רלוונטיים ולא עוסקים במקרה כמו מקרה דנן, שבו נקבע שהעוולה גרמה ל- 10% נכות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 בלבד. במקרים שבהם נפסקו פיצויים בגובה של מאות אלפי ₪ בגין נזק לא ממוני, מדובר
2 היה במקרים של חטיפת קטינים או החלפת קטינים בלידתם בבית החולים שבהם נגרם
3 נזק גדול באופן משמעותי. במקרה דנן, הנזק שנגרם מחוויית הנטישה עקב האימוץ שכשל
4 הוא רק 10% כפי שקבעה המומחית מטעם ביהמ"ש.
5
- 6 אין גם יסוד לטענות העו"ס לפיה יש לפטור אותה מאחריות מאחר שהיא היתה שלוחה של
7 העמותה. יחסי שליחות לא פוטרים את השלוח מאחריותו בגין עוולה שביצע ולכל היותר
8 הם בגדר מעוולים במשותף. העו"ס לא הייתה עובדת העמותה או שלוחה שלה. היא סיפקה
9 שירותים לעמותה כנגד חשבונית כקבלן עצמאי ולכן העמותה פטורה מכל אחריות בגין
10 מחדליה של העו"ס. העמותה שכרה את שירותיה כאשת מקצוע בתחום העבודה
11 הסוציאלית לצורך עריכת חוות דעת ולכן העמותה פטורה מאחריות בהתאם לסעיף 15
12 לפקודת הנזיקין אם היא התרשלה. העו"ס אף דאגה לבטח את עצמה בחברת ביטוח.
13 העמותה לא הנחתה אותה מבחינה מקצועית והיא הונחתה ע"י הגוף הרלוונטי בשירות
14 למען הילד.
15
- 16
- 17 **ד. תמצית טענות העו"ס בערעורה שכנגד**
- 18
- 19 1. לא קיימת עילת תביעה בהיעדר נזק ובהיעדר קשר סיבתי והיה על ביהמ"ש לדחות את
20 התביעה על הסף. לולי האימוץ, הקטינה היתה ממשיכה לגדול בתנאים קשים ביותר בבית
21 הילדים באוקראינה, מצבה היה הרבה יותר גרוע ואחוזי הנכות שלה היה עולה כפי שהעידה
22 המומחית מטעם ביהמ"ש. כשם שלא ניתן לטעון שמוטב היה לילד שלא היה נולד מאשר
23 המצב בו הוא נולד במומו ולא קיימת עילה של חיים בעוולה, הוא הדין ביחס לאימוץ.
24
- 25 2. לא סביר שמשפחה אחרת היתה מאמצת את הקטינה, שעה שהקטינה היתה בבית הילדים
26 באוקראינה במשך יותר משנה ואף אחד לא רצה לאמצה ולא התעניין בה, כשהיא היתה
27 כבר בת ארבע. לכן, מצבה רק השתפר עם אימוצה ע"י ד' ש' ולמרות שהאימוץ כשל, לו היא
28 כלל לא היתה מאומצת, מצבה היה הרבה יותר גרוע.
29
- 30 3. המסוגלות ההורית של האם המאמצת נבדקה ואושרה ע"י מכון פילת ועל ידי בית המשפט
31 באוקראינה. גם כל אנשי המקצוע בארץ לרבות רשויות הרווחה, קבעו שלאם המאמצת יש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-03-31224 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 20-03-43809 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 מסוגלות הורית ובנסיבות אלו אסור היה לעו"ס למנוע מהאם המאמצת את האפשרות
2 לאמץ. העו"ס אינה הגורם המאשר. העו"ס הסתמכה גם על האבחון ועל אישור רפואי
3 אודות מצבה של האם המאמצת ולכן היא לא התרשלה. במקרה דנן, הקושי המרכזי
4 באימוץ לא נבע ממצבה של האם המאמצת אלא ממצבה הנפשי הקשה של הקטינה. גם
5 מכון פילת סבר שהאם המאמצת תוכל להיות אמא טובה, משתדלת, חמה ואוהבת.
6
7 לא היתה כל רשלנות בהתנהלות העו"ס שפעלה בהתאם להנחיות שקיבלה ממנהליה ואף
8 דאגה שהאם המאמצת תקבל ליווי וסיוע שוטף לאחר הגעתה ארצה, למרות שלא היתה
9 עליה כל חובה שבדין לעשות כן והחובה בחוק מוטלת על העמותה בלבד. בנוסף, הקטינה
10 לא הוכיחה באמצעות חוות דעת מטעמה שנפל פגם מקצועי בחוות דעתה של העו"ס.
11
12 הטענה היחידה שהקטינה טענה כנגד העו"ס בתביעתה היא בהיותה שליחה של העמותה.
13 העו"ס היתה צריכה להעביר לעמותה את חוות דעתה לאור התרשמותה המקצועית. היא
14 פעלה כך ואין דופי במעשיה. גם לאחר שהקטינה תיקנה את תביעתה בהמלצת בית המשפט
15 וצירפה את העו"ס כנתבעת נוספת, היא בחרה שלא לטעון לאחריות אישית כלפיה אלא רק
16 לייחס לה אחריות כשלוחה לצורך הרחבת החזית כנגד העמותה.
17
18 העו"ס פעלה תחת הנחיות העמותה והעמותה חבה בחבות שלוחית מלאה כלפיה. כתב
19 התביעה לא מעלה כל טענה לאחריות אישית שלה. היא פעלה בהתאם לכללים המקצועיים
20 המקובלים וכפי שהנחתה הממונה על האימוץ הבין ארצי. האחריות לקבוע האם לאשר את
21 האימוץ היא של העמותה בלבד והיא רק ממליצה. ט' שהיא הממונה מטעם המדינה, העידה
22 שלא ניתן היה לפסול את האם המאמצת על בסיס האבחון והיא היתה מקבלת את אותה
23 החלטה. הוכח אם כן שהגורם המפקח – המדינה – לא ראה כל פגם בהתנהלות העו"ס.
24 העו"ס לא אמורה לבצע חקירה על מטופליה והיא לא היתה יכולה או צריכה לצפות
25 בזהירות סבירה את הנזקים שנגרמו לקטינה כשנתיים לאחר האימוץ. הקטינה בעצמה לא
26 טענה לאחריות אישית של העו"ס ולכן לא היה מקום להטיל עליה חבות כלשהי.
27
28 לא ניתן לייחס אחוזי נכות לתקופה שבה הקטינה שהתה אצל האם המאמצת, לאור
29 העובדה שהיא נפגעה לאחר מכן במוסדות השונים שאליהם היא הועברה לאחר עזיבתה
30 את ביתה של האם המאמצת. אחוזי הנכות לא נגרמו מהאימוץ ולא הוכח שהם תפקודיים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 הפיצוי שנפסק מוגזם ובמיוחד הסכום בגין הנזק הלא ממוני. ביהמ"ש גם טעה כשלא ניכה
2 את הסכומים שהקטינה מקבלת מהמל"ל ומכל מיטיב אחר.
3
- 4 **ה. תמצית טענות הקטינה בערעורה (עמ"ש 43809-03-20) ותשובתה לערעורים כנגדה**
5
- 6 1. למרות שהערעור הוגש גם כנגד דחיית התביעה כנגד האם המאמצת, במסגרת הדיון בערעור
7 קיבלה ב"כ הקטינה את המלצת ביהמ"ש לחזור בה מרכיב זה בערעור (עמ' 11 שורה 31)
8 ולפיכך ערעורה התמקד בהשגותיה על גובה הפיצוי.
9
- 10 2. טעה ביהמ"ש קמא שעה שייחס לאימוץ הכושל 10% נכות בלבד ולא 20% כפי שקבעה
11 המומחית ושלא קבע שהפגיעה בכושר ההשתכרות היא 30% ולמצער 20%.
12
- 13 3. טעה ביהמ"ש קמא שעה שפסק פיצויים בגין מחזור טיפולים אחד, בעוד שהמומחית קבעה
14 שהיא תזדקק לטיפולים נפשיים ממושכים.
15
- 16 4. במקרה דנן, התקיימו עילות ספציפיות שנקבעו בחוק ולכן לא ניתן לגזור גזרה שווה
17 מההלכה בנושא "החיים בעוולה". כמו כן, הטענה לפיה לא היה מקום לבצע חישוב
18 אקטוארי מלא מאחר שלקטינה רק 10% נכות אינה נכונה, מאחר שלקטינה 30% נכות ועל
19 פי המומחית יש ליחס לאימוץ הרשלני והכושל רק 10%.
20
- 21 5. אין לשחרר את ד' מאחריותו האישית, מאחר שהוא היה אורגן של העמותה וחלה עליו
22 חבות מלאה.
23
- 24 **ו. תמצית טענות האם המאמצת בערעורים**
25
- 26 1. העמותה, ד' והעו"ס מתוך תאוות בצע, הביאו אותה להליך של אימוץ אומלל וחסר כל
27 סיכוי. הם פגעו בציפור נפשה, ניצלו את תמימותה וכמיהתה להיות אם והוליכו אותה
28 שולל, שעה שאפשרו לה אימוץ מורכב מאוד של ילדה בת ארבע, בעלת רקע אישי קשה.
29 בדין ובצדק נקבע שאין להטיל עליה כל חבות.
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 האם המאמצת היא אישה פשוטה, רווקה, שבהיותה בת 51 רצתה להגשים את כמיהתה
2 להפוך לאם. היא הקדישה את כל כולה לקטינה ולא חסכה ממנה דבר. ברם, האימוץ לא
3 צלח והפסקת האימוץ היתה חיונית ונעשתה לטובת הקטינה, היות שהיא לא יכלה להכיל
4 את המורכבות שבגידול הקטינה. התנהגות הקטינה היתה חריגה באופן קיצוני ולא ניתן
5 לומר שהיא נטשה אותה.
6
- 7 אסור היה לעמותה לאפשר לה לאמץ ילד. היה עליה ועל העו"ס לדעת שחיבור של ילדה עם
8 רקע קשה כמו שהיה לה, עם אישה שיכולתיה ההוריות מוגבלות "פירושו אסון... כישלון
9 ידוע מראש". העמותה הפרה את חובתה על פי סעיף 28 לחוק לפעול "**בתום לב, במסירות**
10 **ולפי הוראות כל דין תוך הבטחת טובת הילד וכיבוד זכויותיו היסודיות**". העמותה הפרה
11 הוראות חוק רבות כפי שקבע בצדק ביהמ"ש קמא. כמו כן, איש מהעמותה לא שיקף לה
12 את ממצאי האבחון, ד' הטעה אותה ביחס למצב הקטינה ושידל אותה לאמצה למרות
13 הרקע הקשה של הקטינה. הוא דחק בה לאמץ מיד ואמר לה שאם לא תזדרז היא תחמיץ
14 את ההזדמנות לקבל את הקטינה.
15
- 16 האחריות האישית של הפועלים במסגרת העמותה עומדת מכוח עצמה והוכח שלד' לא
17 היתה כל השכלה או רקע בתחום האימוץ. הוא התנהל כאיש עסקים בלבד ולפי עדותה של
18 העו"ס - שהעידה שהעמותה טיפלה בשלוש מאות תיקי אימוץ כשעבור כל אחד היא גבתה
19 20,000 דולר - העמותה הרוויחה במהלך שנות פעילותה סך של כשישה מיליון דולר ארה"ב.
20
- 21 למרות כישלון האימוץ, זכתה הקטינה להיחלץ מבית הילדים הנורא באוקראינה ולמרות
22 סבלה עקב כישלון האימוץ שנעשה ברשלנות העמותה ושליחיה, הנזק שנגרם לקטינה פחות
23 מהנזק שהיה נגרם לה אלמלא מעשה הרשלנות ויש לדחות את הערעור שהוגש כנגדה.
24
- 25 **דיון והכרעה**
26
- 27 ראשית יש לדון בטענה, האם לאור הלכת המר (ע"א 1326/07 ליאור המר נ' פרופילת עמי
28 **עמית** (28.5.12)) שקבעה שלא קיימת עוולה של "חיים בעוולה", לא קיימת גם עילה של
29 אימוץ בעוולה. ביהמ"ש קמא קבע שאימוץ, להבדיל מהולדה, היא "יציר המשפט" ולמאמץ
30 ולמאומץ הזכות לצפות כי הפעלת הסדרי האימוץ תיעשה בדרך תקינה, שהחוק ייושם
31 באופן ראוי ובהליך האימוץ על כל שלביו לא תהיה רשלנות או הפרה של חובה חקוקה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
2. עמדה זו נכונה ועולה במפורש מהוראת סעיף 28 לה' לחוק שקובע כי:
- "הפרת הוראה מהוראות סעיפים 28 ח, 28 ט, 28 י, 28 יד, 28 יח, 28 כו(א) ו- (ב) ו- 28 כט' היא עוולה בניזיקין ופקודת הנזיקין (נוסח חדש), תחול עליה, בכפוף להוראות חוק זה".
- סעיף זה מלמדנו שהמחוקק החיל בבירור, ביחס להוראות ספציפיות שבחוק האימוץ, את דיני הנזיקין וקבע שאי ביצועם עשוי לחייב את המפר אותם בניזיקין. לפיכך, בצדק נדחתה טענה זו של המערערים ובצדק נבחנה השאלה האם הם הפרו את חובותיהם החוקיות או התרשלו.
3. הסעיפים שפורטו בסעיף 28 לה' לחוק כוללים בין היתר את היקף הבדיקות שעל העמותה לערוך ביחס למועמד לאמץ (סעיף 28 ח'), את חובת העמותה להודיע על אי כשירות מועמד אם מצאה שכך המצב (סעיף 28 ט') ואת חובת העמותה לקבוע "על פי חוות דעת של עובד סוציאלי האם אימוצו של הילד ע"י המבקש הוא לטובת הילד" (סעיף 28 יד').
4. ביהמ"ש קמא, בפסק דינו המפורט והמנומק היטב, קבע שהעמותה הפרה את חובותיה החוקיות והתרשלה, בין היתר, שעה שבחוות הדעת שהגישה לרשויות המליצה על האם המאמצת בחוס רב כמתאימה לאימוץ, ללא אזכור שום היבט שלילי שעלה באבחון ואף ללא צורך בליווי של האם המאמצת כפי שהומלץ באבחון. איני סבור שיש להתערב בקביעות אלו של ביהמ"ש קמא ולהלן אסקור כמה ממחדליה החמורים של העמותה, ד' והעו"ס.
5. סעיף 28 ח' לחוק קובע שעל העמותה לבדוק בין היתר את רקעו המשפחתי של המבקש, את סביבתו החברתית ואת יכולתו של המועמד לאמץ. העמותה הפנתה את האם המאמצת לאבחון במכון פילת וכאמור, תוצאות האבחון היו שהאם המאמצת "נותרה לא עד הסוף בוגרת... וללא הנחיה של פסיכולוג/ית או עובד/ת סוציאלית, תתקשה... כדי שתיטיב למלא תפקיד של האם – הנחיה והייעוץ חשובים. כך שההמלצה לגביה היא חיובית עם הסתייגות – נדרש ליווי". האבחון הועבר לעיון העו"ס בטרם שערכה את חוות דעתה (עמ' 454 שורות 17-20 לפרוטוקול קמא) ואולם העו"ס לא ציינה כלל בחוות דעתה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

1 הפסיכוסוציאלית, את ההיבטים השליליים אודות האם המאמצת והמליצה "בחום רב"
2 על כשירותה לאימוץ, ללא אזכור של ההמלצה לליווי שצוינה באבחון.
3
4 6. בדין ובצדק קבע ביהמ"ש קמא שהחבות על פי החוק לערוך בדיקה ראויה ומעמיקה
5 למועמדת לאמץ כמתבקש מרגישות וחשיבות הנושא שעל הפרק, חלה על העמותה והעובדה
6 שהיא העסיקה את העו"ס, לא גורעת כהוא זה מחובתה לשאת באחריות ככל שאירעה
7 עוולה כתוצאה מבדיקה רשלנית ובלתי מספקת. זאת, בין היתר לאור הוראת סעיף 14
8 לפקודת הנזיקין המטיל חבות על השולח.
9
10 זאת ועוד, אף שהעו"ס היתה "קבלן עצמאי", במובן זה שהיא הנפיקה חשבוניות לעמותה
11 ולא היתה שכירה של העמותה, במקרה שבו החבות היא על פי דין כמו במקרה דנן
12 (שהחובות נובעת מהוראות חוק האימוץ), אחריות העמותה מעוגנת בסעיף 15(4) לפקודת
13 הנזיקין הקובע כי:
14
15 "לענין פקודה זו, העושה חוזה עם אדם אחר, שאיננו עובדו או שלוחו, על מנת שיעשה
16 למענו מעשה פלוני, לא יהא חב על עוולה שתצמח תוך כדי עשיית אותו מעשה; הוראה זו
17 לא תחול באחת מאלה: ...
18 (4) הוא היה אחראי מכוח חיקוק לעשיית המעשה שביצעו מסר לקבלן עצמאי;"
19
20 בע"א 1439-90 מדינת ישראל (רכבת ישראל) נ' הום - חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מז(2) 346,
21 371 נקבע כי:
22
23 "בדומה לסעיף 15(4) ניתן היה לומר כאן שהרכבת חבה כלפי הבעלים על-פי חיקוק (הוא
24 חוק השומרים). חובתה היא חובה מוגברת, ולפיכך תחוב גם אם היא עצמה לא התרשלה,
25 ובלבד שהקבלן העצמאי שהעסיקה, הוא השומרת, לא נקט אמצעי זהירות סבירים.
26 כלשונו של פרופילת א' ברק במאמרו: "האחריות בניזקין של המעסיק למעשיו של קבלן
27 עצמאי" הפרקליט כ (תשנ"ד) 355, 363 - 364:
28 "חובות אלה מטילות על החייב את החובה לדאוג לכך שיינקטו כל אמצעי הזהירות
29 הסבירים, בין מצדו ובין מצד הזולת, למנוע נזק. החייב אחראי אם הוא עצמו לא נקט
30 באמצעי זהירות כלפי הניזוק, או אם הזולת לא נקט באמצעי זהירות כלפי הניזוק".
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

7. יתר על כן: מחקירתה של העו"ס בביהמ"ש קמא עולה בבירור שהעו"ס התרשלה התרשלות רבתי בבדיקת יכולותיה של האם המיועדת לאימוץ. היא הסתמכה כמעט באופן בלעדי על דבריה של האם המאמצת (עמ' 459 שורה 18) ולא ערכה כמעט שום בדיקה עם גורמים חיצוניים. העו"ס אפילו לא ביררה עם החבר של האם המאמצת האם הם בני זוג והאם הם מתגוררים יחד (עמ' 463 שורה 1 ושורות 15-16 ועמ' 536 שורות 1-2). ברור כי השאלה האם לאם המועמדת לאמץ יש בן זוג ומה תהיה מידת מעורבותו בגידול הילד המאומץ היא חשובה ביותר והעו"ס כלל לא בדקה נושא מהותי וחשוב זה ואף לא הזכירה כלל את קיומו של החבר בחוות דעתה (עמ' 465 שורות 4-5 ושורות 15-19).
8. העו"ס לא נפגשה ואף לא שוחחה עם בני משפחה של האם המאמצת כגון אחיה ואחותה ולא עם מי מחבריה לעבודה (עמ' 466 שורות 5-16). העו"ס אף לא דיברה עם שניים מתוך שלושת האנשים שהאם המאמצת ציינה בטופס בקשתה לאימוץ, כמי שיכולים למסור מידע (עמ' 467 שורות 3-18). אין צורך להכביר מילים על החשיבות הרבה של עריכת הבירור אודות יכולותיה של האם המיועדת לאמץ אצל בני משפחתה הקרובים וחבריה לעבודה. העו"ס הודתה שלא אימתה את המידע שמסרה לה האם המאמצת וסמכה רק על מילתה שלה (עמ' 470 שורות 2-15). ברור שלא ניתן לערוך בדיקה כדבעי אודות המועמדת לאמץ ללא קבלת התרשמות ולו בשיחה בעל פה עם אנשים אלו. כיצד יכולה היתה העו"ס לכתוב בחוות דעתה כי לדי' ש' "אחים בעלי יכולות כלכליות גבוהות אשר יתמכו בה ובילדה" אם היא בכלל לא דיברה איתם? כיצד היא יכולה היתה לקבוע שד' ש' "מסורה לעבודתה ולחבריה, מוקפת בחברים במקום עבודתה ומחוצה לה" אם היא לא שוחחה עם אף אחד ממקום עבודתה? מדובר אם כן בחוות דעת רשלנית ביותר והעובדה שהעו"ס אפילו לא טרחה להתקשר לשלושת הממליצים שד' ש' ציינה בבקשה ולא עיינה כלל בטופס הבקשה לאימוץ (עמ' 473 שורות 19-23 ועמ' 474 שורה 15) מלמדת אף היא על הכשל החמור שבחוות הדעת.
9. העו"ס אישרה שהילדים שמגיעים מבתי יתומים מסוג זה שבו שהתה הקטינה, "מגיעים במצבים לא קלים ולא פשוטים" (עמ' 540 שורות 7-8) ומדובר "באימוץ שכרוך בתהליך מאוד מורכב" (עמ' 531 שורות 16-17). למרות זאת, ולמרות שבאבחון הומלץ על ליווי, העו"ס לא ציינה זאת כלל בחוות דעתה. דווקא לאור הקשיים שיש באימוץ ילד מבית יתומים באוקראינה, הדבר היה נחוץ ביותר. חשיבותה של חוות הדעת היא שהעמותה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 מסתמכת רק עליה (עמ' 521 שורות 15-9) ורק דו"ח זה שמתורגם לאוקראינית מוגש לבית
2 המשפט באוקראינה (עמ' 551 שורות 14-1).
- 3
- 4 יש לדחות את טענת העו"ס שלא קיימת כנגדה כל עילה, היות שאם הקטינה היתה נשאת 10.
5 בבית הילדים באוקראינה ולא מאומצת כלל, מצבה היה גרוע בהרבה ממצבה היום ולכן
6 כישלון האימוץ לא הרע את מצבה. משל למה הדבר דומה: לטענת רופא שהתרשל ברשלנות
7 רפואית כשניתח חולה במצב חירום ולאחר שהתברר שהניתוח גרם לנזק, הוא טוען להגנתו
8 שאם הוא בכלל לא היה מנתח את החולה מצבו של החולה היה גרוע בהרבה. כשם שרופא
9 אחראי לנתח בצורה זהירה ואחראית ולא תשמע טענתו שאם הוא לא היה מנתח כלל,
10 מצבו של החולה היה גרוע הרבה יותר, הוא הדין לעניינה של העו"ס. כחלק מתפקידה,
11 היתה מוטלת עליה חובה לבדוק את יכולת האם המיועדת לאימוץ בצורה אחראית וזהירה,
12 תוך לקיחה בחשבון את הרקע שממנה הגיעה הקטינה מחד ואת יכולותיה ההוריות של
13 האם המיועדת, מאידך. אם היא כשלה ולא ערכה את הבדיקות כראוי, עליה לשאת
14 באחריות.
- 15
- 16 המסקנה היא שהעמותה וכן העו"ס לא ערכו את הבדיקה הנדרשת בסעיף 28 לחוק ובכך 11.
17 הפרו חובה חקוקה ועוולו ברשלנות. כמו כן, למרות שעל פי הכללים העמותה היתה חייבת
18 ללוות את האם המאמצת עם הגעתה עם הקטינה לישראל, ובמיוחד שעה שבאבחון נקבע
19 שיש צורך בליווי, העמותה לא העניקה לה שום ליווי והדרכה בסמוך להגעתה ארצה. כפי
20 שצוין בסיוע הדיון שנערך במחלקת הרווחה בעריית ר"ג מיום 10.6.07: **"העמותה לא**
21 **נתנה שום הדרכה הורית לאם עם הבאת הילדה, למרות שמחויבת"**. גם התנהלות זו
22 מהווה הפרת חובה חקוקה ורשלנות חמורה. העובדה שט' "הגנה" בחקירתה על העו"ס
23 וטענה שלא היתה סיבה לפסול את ד' ש' מלהיות אם מאמצת, בצדק לא התקבלה ע"י
24 ביהמ"ש קמא. זאת, לאור העובדה שט' רצתה להגן על מחדליה שלה כמפקחת על העמותות
25 באימוץ בין ארצי ולכן אין ליתן משקל לעדותה בנושא זה.
- 26
- 27 העמותה גם הפרה את חובתה על פי סעיף 28 יד' לחוק, מאחר שלא קיבלה חוות דעת 12.
28 מהרשות המוסמכת אודות זהותו של המועמד לאימוץ **"ומידת התאמתו לאימוץ, רקעו,**
29 **סביבתו החברתית"** ולא התקבלה חוות דעת של עובד סוציאלי שקבע **"אם אימוצו של הילד**
30 **על ידי המבקש הוא לטובת הילד"**. דהיינו, חוות דעת מהותית וחשובה ביותר, שבו ישולב
31 כל המידע הן אודות האם המועמדת לאימוץ והן אודות המאומץ ושבמסגרתו צריך לברר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 שהאימוץ הוא אכן לטובת הילד, כלל לא נעשה. דהיינו, העמותה בכלל לא בחנה האם
2 הקטינה שהיתה בשעתו בת ארבע וגדלה יותר משנה בבית ילדים, מתאימה לאימוץ ע"י
3 האם המאמצת ויש לה את היכולות והכישורים להתמודד עם אימוץ מסוג זה.
4
- 5 .13 כמו כן, העובדה שהעמותה לא דאגה לליווי האם המאמצת מהשלב הראשון של נטילת
6 הקטינה ארצה ולפחות בתקופה הראשונה שהקטינה שהתה בביתה של האם המאמצת,
7 בניגוד לאבחון, אף היא מהווה רשלנות ומנוגדת לכללים (סעיף 9(3)) שקובעים בין היתר
8 כי: "תעמיד העמותה לרשות המבקש, במידת הצורך ולמשך זמן סביר, סיוע של עובד
9 סוציאלי או של פסיכולוג".
10
- 11 .14 משקבענו שבדין ובצדק קבע ביהמ"ש קמא שהעמותה התרשלה, אזי ברור כי מי שחב
12 כמעולל משותף הוא ד' שניהל ופעל בשם העמותה, היה "הרוח החייה" בה והיה אחראי על
13 כל הטיפול בתהליך האימוץ של הקטינה. כפי שנקבע בע"א 725/78 בריטיש קנדיאן נ' אורן,
14 פ"ד לה(4), 245 :
- 15
- 16 "עובדת היותו של פלוני מנהל חברה ולפיכך אורגן שלה אינה קונקלוזיבית לעניין קביעת
17 אחריותו האישית בנזיקין. עצם האחריות בנזיקין והיקפה אינם פונקציה של הקביעה,
18 אם העוולה בוצעה על-ידי אותו אדם כאורגן של חברה או כאדם פרטי. היותו של פלוני בין
19 השאר אורגן של חברה אינו מקנה לו חסינות בנזיקין, ואין הוא יכול להסתתר מאחורי
20 אישיותה המשפטית של חברה, מקום שנקבע, כי מעשה נזיקין זה או אחר בוצע על-ידינו.
21 השאלה שיש לשאול היא, אם התמלאו היסודות, הנדרשים לקיומה של אחת העוולות,
22 המנויות ב**פקודת הנזיקין** [נוסח חדש], ואם התשובה היא חיובית, תוטל אחרות אישית
23 על האדם, שממעשיו או ממחזליו עולים היסודות המרכיבים עוולה אזרחית פלונית".
24
- 25 ראו גם: ע"א 407/89 צוק אור בע"מ נ' קאר סקיריטי בע"מ, פ"ד מח (5) 661, עמ' 687-
26 698, ע"א 6507/11 מפעלי לוקי בנייה נ' ג.ד. עייט (11.3.14).
- 27
- 28 ד' לא יכול להתנער מאחריותו ולטעון שאין לו כל ידע בנושא אימוץ (עמ' 3 שורות 8-9
29 לפרוטוקול הערעור). מי שנוטל על עצמו להיות חלק מהנהלת עמותה שעוסקת באימוץ
30 מורכב של ילדים מבתי ילדים באוקראינה, חייב שיהיה לו ידע והבנה בתחום והוא לא יכול

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' (שקטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 לרחוץ בניקיון כפיו ולהטיל את האחריות על עובדים מקצועיים ששכר. כפי שהעמותה
2 עצמה הצהירה באתר האינטרנט שלה (מוצג 1 למוצגי האם המאמצת): **"מנהלי העמותה**
3 **שהינם אף הורים לילדים, מבינים כי בעבודה רצינית זו, המלווה ברגישות רבה, אין מקום**
4 **למקריות או לטעויות"**. נאה דורש אך לא נאה מקיים.
- 5
- 6 15. משקבענו שאין מקום להתערב בחבותם של העמותה, ד', העו"ס והמדינה לכישלון האימוץ,
7 יש לבחון את גובה הפיצוי. גם ביחס לנושא זה, אני סבור שאין להתערב בקביעות ביהמ"ש
8 קמא. המומחית שמינה ביהמ"ש קמא, ד"ר פניג, קבעה שהנזק שנגרם לקטינה מכישלון
9 האימוץ בגין **"חווית הנטישה והצורך לשהות במוסדות בהמשך חייה"** הוא בשיעור של
10 10%. המומחית ציינה בתשובותיה לשאלות ההבהרה כי: **"לו היתה נשאת במוסדות**
11 **הייתה נותרת עם 20% נכות"**. לפיכך, יש לדחות את טענת הקטינה שאחוז הנכות שנקבע
12 לה הוא יותר מעשרה אחוזים.
- 13 כמו כן, שעה שלקטינה נכות כוללת בשיעור של 30%, יש להתייחס לחלק היחסי שקשור
14 לעוולה שבגינה נפסק הפיצוי כחלק מהנכות הכוללת ולא כנכות של 10% העומדת בפני
15 עצמה. מדובר בנכות נפשית שיש לה השפעה תפקודית שתלווה את הקטינה כל חייה. כמו
16 כן, העמותה, העו"ס והמדינה יכלו לצפות שמדובר במי שיש לה נכות נפשית כלשהי,
17 בהתחשב במה שעבר עליה עד יום האימוץ. לכן, היא עבורם בבחינת גולגולת דקה, שכל
18 הרעה במצבה משמעותה גדולה מאשר מי שנקבע לו 10% בלבד. לפיכך, מוצדק שהפיצוי
19 יחושב בחישוב אקטוארי מלא כפי שערך ביהמ"ש קמא.
- 20
- 21 16. כמו כן נפסק שככלל, ביחס לקטינים, הנכות הרפואית היא גם הנכות התפקודית (ראו:
22 רע"א 4681/17 מוסא אבו זאיד נ' מוחמד אלקאדי (31.7.17) בפסקה 6 (להלן: **עניין אבו**
23 **זאיד**); ע"א 9873/06 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' מיכל פפו (22.3.09) בפסקה 7 (להלן: **עניין**
24 **פפו**); ע"א 7008/09 ג'אבר עדנאן עבד אל רחים נ' מוסבאח עבד אל קאדר (7.9.10) בפסקה
25 14) ונכות קטינים לעניין רכיב נזק של פגיעה בכושר ההשתכרות מחושבת לפי השכר
26 הממוצע במשק (ראו: עניין אבו זאיד בפסקה 4; עניין פפו בפסקה 3-5; ע"א 3175/11
27 **עוליאל דביר נ' שלמה ציון (1.12.11)** בפסקה 5). לפיכך, אין כל מקום להתערב בתחשיב
28 הפסדי ההשתכרות כפי שקבע ביהמ"ש קמא. אין גם מקום להתערב בעלות הטיפולים
29 הנפשיים, היות שלא הוכח שלא ניתן לקבל את רובם במסגרת קופת החולים.
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

17. בכל הנוגע לנזק הלא ממוני – הסכום שנפסק אכן אינו הסכום שנפסק בדרך כלל שעה שהנכות הנפשית היא בשיעור של 10% בלבד. ברם, כפי קבע ביהמ"ש קמא כשתיאר את סבלה של הקטינה עקב כישלון האימוץ, סבלה כלל "היטלטלות בין מוסדות בהם לא מצאה התובעת את מקומה... מדובר בבדידות קשה ומתמשכת, שעה שהתובעת לא מצאה משך שנים משפחה מארחת ובילתה גם את החופשות במוסדות או בבית אנשי צוות שריחמו עליה. נזקים רגשיים ונפשיים אלה לא נישומו במסגרת אחוזי הנכות והנלווה להם ולכך נועד פיצוי לא ממוני".
18. ניתן ללמוד על דרך ההיקש בשאלת גובה הפיצויים בגין סבלה של הקטינה במשך כ – 12 שנים, מהפיצויים הנפסקים לנשים מסורבות גט במשך שנים רבות. למשל: בע"מ 2374/11 פלוני נ' פלונית (15.2.11) קבע ביהמ"ש העליון שאין להתערב בגובה הפיצוי שנקבע בסך של 700,000 ₪ בגין 10 שנים בהן סירב הבעל ליתן גט לאשתו.
- ראו גם: עמ"ש 46631-05-11 פלונית נ' פלוני (23.1.14) סעי' 47-51 לפסק דינו של כב' סג"י השופט י' שנלר; תמ"ש (י-ם) 19270/03 כ.ש נ' כ.פ (21.12.04) שבמסגרתו חייב ביהמ"ש (כב' השופט מ' הכהן) סרבן גט בתשלום של 200,000 ₪ בגין כל שנת עגינות ובנוסף 100,000 ₪ פיצויים מוגברים.
- למרות האופי השונה של הנזק הלא ממוני שנגרם למי שנפגע או נפגעת מסרבנות גט, הפסיקה בתחום סרבנות הגט מלמדת אותנו כי כאשר נעשית עוולה הפוצעת באופן קשה את ליבו של הנפגע, לא ניתן פיצוי סטנדרטי כפי שמקבל נפגע בתאונה והנפגע זכאי לפיצוי שישקף את עוגמת הנפש והסבל הרב שהיו מנת חלקו. כשם שמסורבת גט שנותרת כלואה בתוך נישואין בעל כורחה זכאית לפיצוי משמעותי, הוא הדין לקטינה דנן, שננטשה בשנית ונותרה בודדה לחלוטין, ללא כל תמיכה משפחתית מינימאלית.
19. כמו כן, ניתן להקיש לעניינינו מעמ"ש 5668/17 פלונית נ' פלוני (10.12.17) שבו אישר בית המשפט העליון (כב' השופט הנדל) פסיקת פיצויים בגין נזק לא ממוני בסך של 650,000 ₪ לאב שבתו נחטפה לחו"ל ע"י אמה כשהוא לא ראה אותה במשך כארבע שנים שבהן אף נאלץ לנקוט הליכים משפטיים רבים על מנת לאתר את בתו. סבלה של הקטינה, שנאלצה עקב כישלון האימוץ להיטלטל ולחיות במוסדות שונים מבלי שיש לה כל משפחה, להיוותר בודדה בעולמה ולחוות חווית נטישה נוספת, אינו נמוך יותר מסבלו של אותו אב והדבר

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

- 1 [בעמ"ש-42920](#) מלמד כי הסכום שנפסק בגין רכיב הנזק הלא ממוני סביר בהחלט. כמו כן, [בעמ"ש-42920](#)
2 [05-13 פלונית נ' פלוני \(3.9.13\)](#) שאושר בע"מ 7073/13 [פלוני נ' פלונית \(31.12.13\)](#) נפסק
3 לאישה שבעלה נהג כנגדה באלימות נפשית קשה ביותר פיצוי בסך של 500,000 ₪ בגין נזק
4 לא ממוני והדבר מלמד אף הוא כי במקרים קשים, דוגמת מקרה דנן, מן הראוי לפסוק
5 פיצויים בגובה שפסק ביהמ"ש קמא.
6
7 20. באשר לאופן חלוקת האחריות בין הנתבעים השונים - גם ביחס לנושא זה אין מקום
8 להתערב בקביעת ביהמ"ש קמא והיא משקפת נכונה את "חומרת" התנהלותם של כל אחד
9 מהמעוולים כלפי הקטינה ואחריותו של כל אחד מהם לנזק שנגרם לה.
10
11 21. **העולה מן המקובץ** : אציע לחבריי לדחות את הערעור ולחייב כל אחד משלושת המערערים :
12 העמותה, ד' והעו"ס, לשלם לקטינה ולאם המאמצת, הוצאות משפט בסך של 10,000 ₪
13 לכל אחת מהן והערבונות שהמערערים הפקידו יועברו לב"כ הקטינה וב"כ האם המאמצת
14 מתוך הערבונות שהופקדו, על חשבון ההוצאות.
15

נפתלי שילה, שופט

השופט שאול שוחט, סגן הנשיא – אב"ד:

אני מסכים.

שאול שוחט, שופט
סגן הנשיא, אב"ד

השופטת עינת רביד:

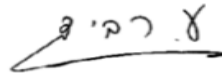
אני מסכימה.

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

עמ"ש 31224-03-20 מזל-עמותה לאימוץ בין ארצי ואח' נ' ש(קטין) ואח'

עמ"ש 43809-03-20 ש ואח' נ' ש ואח'

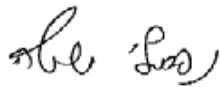

עינת רביד, שופטת

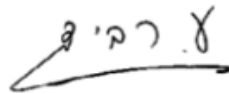
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

נפסק כאמור בפסק דינו של כב' השופט שילה.
פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת כל פרט מזהה.

ניתן היום, י"ג אייר תשפ"א, 25 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.

נפתלי שילה, שופט

עינת רביד, שופטת

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא
אב"ד

13
14
15
16